

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ศักยภาพในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในลุ่มน้ำแม่อิง
 ตอนบน จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน นายชาญยุทธ จันทรากุล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ธิสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	กรรมการ
อาจารย์ ดร.สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินสาร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ปังจ้อย
 เงื่อนไชระดับบุคคล และศักยภาพของประชาชน 2) เพื่อหาความแตกต่างของกลุ่มผู้นำและชาวบ้าน
 ในเรื่องของปังจ้อยเงื่อนไชระดับบุคคล และศักยภาพในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ส่งผลต่อความ
 สำเร็จของการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตลุ่มน้ำแม่อิงตอนบน อำเภอแม่ใจ จังหวัด
 พะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่ใจ ตำบลศรีถ้อยและประชาชน
 ในลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่สุก ตำบลแม่สุก โดยสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) แบ่งประชากร
 ในแต่ละพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้าน ได้กลุ่มผู้นำชุมชนละ 8 คน
 รวม 16 คน และกลุ่มชาวบ้านชุมชนละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการ
 สัมภาษณ์และประเมินโดยใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่า
 ร้อยละ มีขนิมเลขคณิต ความแตกต่างโดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบ t-test และประเมินแบบเชิง
 พรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนในลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่สุกประสบความสำเร็จในการจัดการ
 ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าชุมชนในลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่ใจ เนื่องจาก ผู้นำและชาวบ้านในลุ่มน้ำย่อย
 ห้วยแม่สุกมีศักยภาพสูงกว่าผู้นำและชาวบ้านในลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่ใจ โดยมีศักยภาพของผู้นำมาก
 กว่าในด้านความสามารถของการควบคุมบุกรุกทำลายป่าให้มีอัตราลดลง การฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม

และรักษาป่าให้อุคนสมบูรณ์ตามธรรมชาติ การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการจัดการป่า ทั้งที่เป็นของชุมชนและที่เป็นข้อตกลงร่วมกับทางราชการ การจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อดูแลรักษา การจัดการป่า และการนำเอาองค์ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการป่าไปประยุกต์ใช้และขยายผล

ศักยภาพของชาวบ้าน พบว่า ชาวบ้านในชุมชนลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่สุกมีความสัมพันธ์กับผู้นำ ชุมชนดีกว่าและมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้มากกว่าชาวบ้านในชุมชนลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่ใจ โดย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ กล่าวคือ ชาวบ้านใน ชุมชนลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่สุกได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินชีวิต ได้รับความรู้และการปลูกฝัง ทัศนคติที่ดีต่อป่าจากผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับป่าไม้ของชุมชน ร่วม ปลูกป่า และศรัทธาในความรู้ความสามารถในการจัดการป่าของผู้นำชุมชน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าห้องฝ้าย และหัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์ป่า

ปัจจัยและเงื่อนไขในระดับบุคคล พบว่า มีอิทธิพลต่อศักยภาพในการจัดการทรัพยากร ป่าไม้ของชุมชน คือ ชาวบ้านในชุมชนลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่สุกมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับชนิดของ พืชพรรณในป่าชุมชน และมีความจำเป็นในการพึ่งพิงใช้ประโยชน์จากป่าเพื่อเป็นแหล่งอาหารและ ประกอบพิธีกรรมตามจารีตประเพณีท้องถิ่นมากกว่าชาวบ้านในชุมชนลุ่มน้ำย่อยห้วยแม่ใจโดยมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title	People's Potential in Forest Resource Management : A Case of the Upstream Watershed Area of Mae Ing River, Pha Yao	
Author	Mr.Charnyuth Jantrakool	
Master of Arts	Man and Environment Management	
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuwan	Chairman
	Prof. Dr. Manat Suwan	Member
	Lect. Dr. Sidthinat Prabudhanitisarn	Member

Abstract

The objectives of this research were 1) to study some socio-economic factors, individual factors, and the potential of leaders and community members in forest resource management 2) to find the differences of leaders and community members in their individual factors and the potentials in the Upstream Watershed Area of Mae Ing River, Pha Yao. The simply randomed samples were in Sub-watershed Area of Huy Mae Chai, Tam Bon Sritoy and Sub-watershed Area of Huy Mae Sook, Tam bon Maesook. They consisted of 2 groups. Group 1 was the 8 leaders in each Sub-watershed Area. Group 2 was the totaled 60 members of community. Data collection was done through questionnaires and check-list by interviewing and evaluating. Data was analyzed by statistics such as percentage, arithmetic, and descriptive study.

The study results were found that a) the community living in Sub-watershed Area of Huy Mae Sook succeeded in more forest resource management had better potential of leaders and community members than the community living in Sub-watershed Area of Huy Mae Chai succeeded in less forest resources management; b) as the leaders' potential, leaders living in Sub-watershed Area of Huy Mae Sook were more capable than leaders living in Sub-watershed Area of Huy Mae Chai in controlling of forest destruction, recovering and preventing of forest, being

under the community and government regulations related to forest resource management, establishing of stable organization, and applying knowledge and experiences to forest management including extension to other communities; c) as the community members' potential, members living in Sub-watershed Area of Huy Mae Sook were stronger relationship with local leaders and to participate in forest resource management than members living in Sub-watershed Area of Huy Mae Chai in significant differences at 99 and 95 percent of confidence level, respectively. Those were relationships of life being, knowledge and attitude toward forest resource management, problem solving, plant growing, and faith in leaders' competence in forest management; d) the individual factors were influenced in the community's potential in forest resource management. People living in Sub-watershed Area of Huy Mae Sook were higher in information exposure of botany and dependence on forest for food sources and local traditional ceremony than people living in Sub-watershed Area of Huy Mae Chai of significant differences at 95 percent of confidence level.